

CRNA GORA
KOMISIJA ZA KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI

Broj: 01-15/2

Podgorica, 16. mart 2018. godine

Na osnovu člana 41 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG" br. 12/18), a u vezi člana 10 stav 1 tačka 1, člana 19 stav 3 Zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG", br. 74/09 i 57/11) i člana 18 stav 2 ZUP-a ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 10/16 i 37/17), Komisija za kontrolu državne pomoći, na sjednici održanoj 16. marta 2018. godine, donijela je

R J E Š E N J E

Prijavljena državna pomoć Ministarstva ekonomije po predlogu Programa za unaprjeđenje inovativnosti u malim i srednjim preduzećima za 2018. godinu – Projekat finansijske podrške mikro, malim i srednjim preduzećima (MMSP), ocijenjena je kao usklađena sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

Ministarstvo ekonomije je, dopisom br. 313-51/2018-3 od 01. marta 2018. godine, (dopunjen 12. marta 2018. godine), podnijelo zahtjev za ocjenu usklađenosti predloga Programa za unaprjeđenje inovativnosti u malim i srednjim preduzećima za 2018. godinu – Projekat finansijske podrške MMSP (u daljem tekstu: Program) sa Zakonom o kontroli državne pomoći (u daljem tekstu: Zakon), u cilju prilagođavanja savremenim trendovima na tržištu i unaprjeđenju konkurentske sposobnosti malih i srednjih preduzeća.

OPIS ZAHTJEVA

U uslovima stalne potrebe za prilagođavanjem savremenim trendovima na tržištu i unaprjeđenjem konkurentske sposobnosti, mikro, mala i srednja preduzeća treba da uvede promjene u svom poslovanju. Jedan od najefikasnijih načina za uvođenje promjena jesu inovacije. Inovacije predstavljaju izazov za svaki biznis, posebno za ona preduzeća koja su izložena konkurenciji kako na domaćim, tako i na izvoznim tržištima. Uvođenjem inovacija, mikro, mala i srednja preduzeća su u mogućnosti da mijenjaju svoje proizvode, poslovne procese, organizaciju, metode, strukturu i marketing, odnosno da ih podižu na više nivoe. Na taj način unaprijeđuju efikasnost svog poslovanja, imaju bolju osnovu za takmičenje i diferencijaciju na tržištu.

Država treba da podstiče promjene i ohrabri inovacije u sektoru MMSP, jer je očigledno da ključni faktor sposobnosti zemalja da održe privredni rast i konkurentnost leži u tome da se uvode inovacije. Sa druge strane, činjenica je da MMSP mogu imati ideje, ali ne i dovoljno sopstvenih kapaciteta da ideje pretvore u nove proizvode ili usluge. Zato su za pretvaranje ideja u inovaciju veoma često potrebne usluge „eksternog znanja”, koje preduzeća često smatraju skupim ili nedovoljno važnim za svoje poslovanje.

Program podrške uvođenju inovacija za MMSP ima za cilj da omogući preduzećima da pristupe znanju i iskustvima koji su im potrebni kako bi postala inovativna i ojačala svoju konkurentnost i produktivnost. Ujedno, preduzeća se podstiču na uspostavljanje novih veza sa specijalizovanim domaćim konsultantskim firmama, naučno-istraživačkim ustanovama, centrima izvrsnosti, naučno-tehnološkim parkovima, inovaciono-preduzetničkim centrima i poslovnim inkubatorima, što treba da stimuliše transfer znanja i inovativnosti. Stvaranje brojnih formi saradnje pri realizaciji inovativne aktivnosti postala je savremena nezaobilazna praksa naučno-tehnološkog progresa koja za posljedicu ima unaprjeđenje inteziteta inovativnosti preduzeća. Savremeni pristup razvoju industrije u velikoj mjeri zahtijeva inovativnu proizvodnju i usluge, što podrazumijeva primjenu novih tehnologija paralelno sa razvojem novih proizvoda i metoda poslovanja. Izazovi sa kojima se svaka zemlja susrijeće u cilju postizanja nove industrijske strukture mogu se definisati kao postizanje inovativne industrije zasnovane na znanju i kapitalu.

Sektor MMSP je najznačajniji dio privrede, kako na nacionalnom nivou, tako i na globalnom i obuhvata preduzeća u širem spektru oblasti klasifikovanih kao sektor C u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti 2010 Zavoda za statistiku.

Program se sprovodi u četiri međusobno povezane faze.

Prva faza obuhvata objavu Javnog poziva, zatim podnošenje prijavnog formulara i ostale prateće dokumentacije defrnisane Programom. Nakon usvajanja Programa od strane Vlade Crne Gore, Ministarstvo ekonomije će raspisati Javni poziv za učešće u Programu, kojim će se definisati uslovi i kriterijumi za učešće, obrasce i dokaznu dokumentaciju. Javni poziv trajeće 30 dana i sadržiće: osnovne informacije o Programu, podatke o visini sredstava koja se dodjeljuju, uslove za podnošenje prijave, kriterijume za ocjenjivanje, mjesto podnošenja prijave, kao i ostale relevantne informacije. Preduzeća koja ispunjavaju uslove Programa u obavezi su da podnesu sljedeću dokumentaciju:

- Popunjeni Prijavni formular (potpisan i ovjeren) – Formular 1,
- Komplet obrazaca završnih računa za 2016. i 2017. Godinu,
- Izjavu preduzeća o prihvatanju uslova Programa za unaprjeđenje inovativnosti malih i srednjih preduzeća i Javnog poziva (potpisana i ovjerena) – Formular 2,
- Izjavu ovlašćenog lica da preduzeće za istu aktivnost nije koristilo sredstva finansijske pomoći iz državnog i lokalnog budžeta u poslednje tri godine od dana podnošenja Izjave (potpisana i ovjerena) – Formular 3,
- Izjavu ovlašćenog lica da preduzeće nije u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći u poslednje tri godine od dana podnošenja Izjave (potpisana i ovjerena) – Formular 4,
- Izjava ovlašćenog lica da preduzeće nije u poteškoćama u skladu sa propisima o državnoj pomoći (potpisana i ovjerena) – Formular 5,
- Izjavu spoljnjeg konsultanta da istu aktivnost nije sproveo kod istog preduzeća, po

programu državne pomoći ili donatorskim programima (potpisana i ovjerena) – Formular 6,

- Ponuda usluga za realizaciju inovativne aktivnosti od spoljnog konsultanta sa detaljnim opisom i troškovima, (potpisana i ovjerena) – Formular 7,
- Referentna lista spoljnog konsultanta koji će biti angažovan za realizaciju projekta,
- Dokaze o postojećem stanju: dokument kojim se opisuje prethodno stanje, fotografije,
- Kopiju kartona deponovanih potpisa,
- Potvrda da je navedeni žiro-račun aktivan izdata od strane poslovne banke.

Ministarstvo ekonomije će provjeriti tačnost gore navedenih podataka za koje ovlašćeno lice podnosi pismenu izjavu.

Preduzeće je u obavezi da samostalno odabere spoljnog konsultanta koji je registrovan kao privredno društvo uz dodatnu mogućnost odabira istog iz baze podataka spoljnih konsultanata koja se nalazi na web sajtu Ministarstva ekonomije.

Spoljni konsultant ne može biti fizičko lice.

Druga faza se odnosi na ocjenjivanje opravdanosti podnesene prijavne dokumentacije i kreiranje rang liste u skladu sa definisanim kriterijumima. Administrativnu ocjenu dokumentacije, ispunjenosti uslova i ocjenjivanje po osnovu definisanih kriterijuma, spovešće Komisija koju Rješenjem imenuje Ministarka ekonomije. Prijave koje ne sadrže svu dokumentaciju i ne ispunjavaju uslove Javnog poziva neće se ocijenjivati. U slučajevima nejasnoće ili nevidljivosti sadržaja nekog dokumenta, Komisija može zatražiti njegovu hitnu dostavu, dopunu ili obrazloženje, u roku ne dužem od 3 dana od dana prijema obavještenja. U dalje razmatranje i ocjenjivanje uzeće se prijave koje sadrže potpunu dokumentaciju i ispunjavaju uslove Javnog poziva. Komisija će, u skladu sa Poslovníkom i unaprijed utvrđenim kriterijuma pristupiti ocjenjivanju i vrednovanju podnijetih prijava. U slučajevima potrebe dodatnog pojašnjenja planirane inovativne aktivnosti, Komisija može obaviti razgovor sa podnosiocem prijave i konsultantom i/ili posjetiti preduzeće ili angažovati stručnu pomoć. Ocjenjivanje prijava vršiće se prema kriterijumima datim u predmetnom programu:

Sredstva će se dodjeljivati prema rang listi dok se ne utroše. Ukoliko podnosioci prijava imaju isti broj bodova, prednost će se dati podnosiocima prijava koji imaju više bodova po pojedinačnim kriterijumima i to sljedećim redosljedom: vlasnička struktura preduzeća, preduzetništvo mladih, stepen razvijenosti opštine, kretanje broja zaposlenih, ekonomičnost.

Prijave podnosilaca koji se ne kvalifikuju za sufinansiranje konsultantskih usluga za realizaciju inovativnih aktivnosti zbog nedovoljnog budžeta Programa, biće stavljene na rezervnu listu koja će se aktivirati ukoliko se naknadno steknu neki od uslova:

- U slučaju da prilikom potpisivanja Ugovora o sufinansiranju sa Ministarstvom ekonomije neko odustane ili odustane u roku od 30 dana od dana objavljivanja rang liste,
- Ukoliko se obezbjede dodatna sredstva za realizaciju Programa.

Treća faza se sastoji od potpisivanja Ugovora o sufinansiranju konsultantskih usluga sa Ministarstvom ekonomije, kao i početka realizacije inovativne aktivnosti koje su predmet sufinansiranja sa definisanim rokom završetka. Nakon završene druge faze, tj. ocjenjivanja,

Komisija će kreirati rang listu preduzeća i dati prijedlog za donošenje konačne odluke. Ministarstvo ekonomije će stupiti u proceduru potpisivanja Ugovora o sufinansiranju inovativnih aktivnosti sa podnosiocima prijave koje su pozitivno ocijenjene, a u skladu sa redoslijedom sa rang liste do utroška raspoloživih sredstava u iznosu od 50.000 €. Ugovorom će se definisati međusobna prava i obaveze između podnosioca prijave kao korisnika i davaoca državne pomoći.

Četvrta faza obuhvta isplatu opravdanih troškova inovativnih aktivnosti preduzeća u skladu sa priloženom dokumentacijom. Isplata finansijske pomoći će se vršiti naknadno, nakon što je inovativna aktivnost realizovana, a preduzeće podnese relevantnu dokaznu dokumentaciju i dokaze o utrošku sredstava. Ovo podrazumijeva da preduzeće isplaćuje spoljnjeg konsultanta za završenu inovativnu aktivnost, a zatim podnosi zahtijev za refundaciju dijela troškova u iznosu do 50% opravdanih troškova odnosno maksimalni iznos koji može biti isplaćen preduzeću od strane Ministarstva ekonomije je do 3.500 €, bez PDV.

Ciljevi programa

Cilj Programa podrške unaprjeđenja inovativnosti je jačanje poslovnih performansi mikro, malih i srednjih preduzeća kroz sufinansiranje korišćenja konsultantskih usluga u realizaciji inovativnih aktivnosti.

Specifični ciljevi se odnose na:

- Jačanje inovativnih potencijala u MMSP,
- Modernizaciju poslovanja,
- Unaprijeđenje svijesti o značaju korišćenja konsultantskih usluga od strane MMSP i izgradnji veza između MMSP i pružaoca konsultantskih usluga,
- Povećanje produktivnosti konkurentnosti MMSP,
- Povećanje internacionalizacije MMSP.

Očekivane koristi za preduzeća odnose se na povećanu efikasnost kroz unaprjeđenje poslovnih procesa, metoda, tehnika i strategija, promjenu navika u poslovanju, unaprjeđenje kulture inoviranja i inovacionih kvalifikacija i potencijala zaposlenih, bolje informisanje u cilju donošenja odluka, povećanje tržišnog učešća, i u krajnjem, povećanje prodaje i prihoda.

Kroz ovaj Program odobriće se finansijska pomoć preduzećima za sljedeće inovativne aktivnosti:

- Inovaciju proizvoda/usluga,
- Inovaciju poslovnog procesa,
- Inovaciju u organizaciji i
- Inovaciju u marketing.

Strateški prioritetne djelatnosti koje su predmet sufinansiranja obuhvataju:

- Proizvodnju/preradu,
- Turizam,
- Drvopreradu (finalna proizvodnja),

- Usluge.

KORISNICI

Pravo učešća u Programu imaju mikro, mala i srednja privredna društva u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni. list RCG", br. 06/02, 36/11), Zakonom o računovodstvu ("Sl. list CG", br. 52/16) i Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći ("Sl. list CG", br. 27/10, 34/11 i 16/14) koja su registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata, pod uslovom da:

- Su 100% u privatnom vlasništvu,
- Imaju sjedište na teritoriji Crne Gore,
- Nisu imala gubitke u poslovanju u posljedne dvije finansijske godine,
- Redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa i
- Za iste aktivnosti nisu koristila sredstva finansijske pomoći iz budžeta ili donatorskih programa u prethodnom periodu.

Sredstva se NE mogu koristiti za:

- Finansiranje već započetih projekata sa eksternim konsultantima (osim ukoliko je nadogradnja prethodne faze projekta inovativne aktivnosti),
- Učešće na sajmovima i izložbama,
- Kupovinu i iznajmljivanje opreme, alata i materijala,
- Dizajniranje i štampanje promotivnog materijala,
- Dizajniranje web-site-a,
- Uvođenje standarda, i
- Troškove koji se direktno odnose na proizvodnju i distribuciju proizvoda (troškovi izrade proizvoda, transportni troškovi, troškovi kapitalnih investicija, troškovi administracije, amortizacije, osiguranja, kursnih razlika, plaćanje zaostalih obaveza (kamata, poreza, taksu, rata za otplatu kredita i sl.), bankarske troškove, komisiona plaćanja, slične troškove koji se odnose na sprovođenje ugovora, plaćanje provizija, bilo koji vid ličnih troškova i sl.).

Programom NISU obuhvaćene sljedeće djelatnosti: industrija čelika, uglja i sintetičkih vlakana; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja duvanskih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori, bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje; igare na sreću; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); lijekovi u dijelu distribucije; bankarstvo i osiguranje; trgovina, građevinarstvo (u dijelu izgradnje gotovih stambeno-poslovnih jedinica); ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju uslugu točenja pića; djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja; djelatnosti proizvodne i emitovanja radijskog i televizijskog programa; djelatnost novinskih agencija; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vredosnih papira; benzinske pumpe; prodajni auto saloni; trgovini valutama i hartijama od vrijednosti;

nemoralne i nelegalne aktivnosti.

TRAJANJE I IZVORI FINANSIRANJA

Realizacija Programa je predviđena raspisivanjem Javnog poziva na nivou fiskalne godine, a u skladu sa raspoloživim budžetskim sredstvima Ministarstva ekonomije.

Program će se realizovati u toku 2018. godine. Sve aktivnosti se moraju realizovati do 15.novembra a najduže do 30.novembra tekuće godine.

Izvor finansiranja je Budžet Crne Gore.

VISINA POMOĆI, OPRAVDANI TROŠKOVI I INTENZITET POMOĆI

Ukupan Budžet opredijeljen za realizaciju ovog programa je 50.000,00 eura, a maksimalan iznos pomoći po preduzeću iznosi 3.500,00 eura, bez PDV-a.

Opravidani troškovi su konsultantske usluge eksternih (spoljnih) konsultanata, po principu sufinansiranja dijela troškova angažovanja eksternih konsultanata (konsultantskih firmi, naučno-istraživačkih ustanova, naučno-tehnoloških parkova, centara izvrsnosti, inovaciono-preduzetničkih centara i poslovnih inkubatora) za realizaciju inovativne aktivnosti koji su stvarno nastali od strane preduzeća pod uslovom:

- Da su nastali tokom realizacije inovativne aktivnosti,
- Da su navedeni u ponudi spoljnog konsultanta – Formular 7,
- Da su mjerljivi i da se evidentiraju prema važećim računovodstvenim standardima,
- Da su razumni u skladu sa zahtjevima finansijskog upravljanja, posebno u pogledu ekonomičnosti i efikasnosti.

Preduzeće je u obavezi da finansira troškove eksternog konsultanta za realizaciju inovativne aktivnosti u visini od 100% i da, nakon završetka aktivnosti, traži povraćaj u visini od maksimalno 50% opravdanih troškova, bez poreza na dodatu vrijednost (PDV). Preostalih 50% troškova treba da bude pokriveno iz sopstvenih izvora preduzeća koje se prijavljuje za državnu pomoć.

PRAVNI OSNOV

- Industrijska politika Crne Gore do 2020,
- Strateške smjernice MMSP 2018-2021,
- Strategija inovativne djelatnosti 2016-2020,
- Strategija regionalnog razvoja 2014-2020,
- Akt o malim i srednjim preduzećima (SBA).

VRSTA DRŽAVNE POMOĆI

Pomoć za realizaciju Programa se dodjeljuje u vidu *subvencije*, tj. refundacije opravdanih troškova.

KUMULACIJA

Državna pomoć po ovom programu može se kumulirati za pokriće navedenih opravdanih troškova sa sredstvima drugih davalaca državne pomoći, ali sa tim da zajedno ne smiju preći maksimalnu dozvoljeni intenzitet državne pomoći.

Ministarstvo ekonomije će izvršiti provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu.

OCJENA POMOĆI

Komisija za kontrolu državne pomoći je ustanovila da su sredstva za finansiranje Programa u 2018. godini državna pomoć, i ispunjavaju kriterijume iz člana 2 Zakona, što znači da ovaj Program predstavlja državnu pomoć, odnosno: radi se o **javnim sredstvima**, tj. preduzetnici u konkretnom slučaju primaju finansijsku korist koju im dodjeljuje država; program **favorizuje** mikro, mala i srednja privredna društva, odnosno dostupan je jedino njima, pa se ovi učesnici na tržištu stavljaju u povoljniji položaj u odnosu na konkurenciju; program je **selektivan**, jer dodjeljivanjem subvencije određenom privrednom društvu utiče na ravnotežu na tržištu između ostalih privrednih društava i njihovih konkurenata, tj. tačno određeni privredni subjekt, dobijajući određena javna sredstva je doveden u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurenciju, pa program **narušava ili bi potencijalno mogao narušiti konkurenciju na tržištu**.

POSTOJANJE POMOĆI

Komisija za kontrolu državne pomoći je ustanovila da su sredstva za finansiranje ovog Programa javna sredstva. Primaoci sredstava su preduzetnici, mikro, mala i srednja privredna društva, čime im se daju povlastice koje im omogućavaju konkurentsku prednost. Komisija za kontrolu državne pomoći je konstatovala da predložena državna pomoć ne znači nedozvoljeno narušavanje konkurencije, pošto je svedena na minimum potrebnih sredstava.

ZAKONITOST POMOĆI

Ministarstvo ekonomije (davalac državne pomoći) je podnošenjem ovog Programa prije njegove realizacije ispunilo svoje obaveze iz člana 16 Zakona.

USAGLAŠENOST POMOĆI

Na osnovu gore navedenog, Komisija za kontrolu državne pomoći je zaključila da

mjere sadržane u *Programu za unaprijeđenje inovativnosti u MMSP za 2018. godinu – Projekat finansijske podrške MMSP* ispunjavaju kriterijume iz člana 18 Pravilnika o listi pravila državne pomoći - Prilog 7a Regulatora Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašavanju određenih kategorija pomoći spojivim sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora („Sl. list Crne Gore“, br. 35/14, 02/15 i 38/15), pa su iste saglasne sa članom 6 i 7 Zakona.

Imajući u vidu navedeno odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

PRAVNA POUKA: Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 20 dana od dana prijema rešenja.

Dostavljeno:

- Ministarstvu ekonomije i
- a/a.

PREDSJEDNIK KOMISIJE,
Slobodan Marinović
